

ÉGBELI KÁVÉHÁZ HORVÁTH IMRÉVEL

Átívelt életén a játék

A váradai poétára, Horváth Imrére emlékeztek péntek délután a Kiss Stúdió Színház tizenhatodik születésnapján, a színházi világnap előestjén. Az irodalmi est meghitt, bensőséges hangulatban telt.

A váradai Kiss Stúdió Színház Nagysándor utcai pincetermében összegyűlt irodalombarátokat az est háziasszonya, Kiss Török Ildikó köszöntötte. Mint mondta, a trupp, Erdély és a Partium első, azóta is folyamatosan működő magyar magán-színháza immár betöltötte tizenhatodik évét. Ez még csak a kamaszkor, mondhatnók. A háziasszony hozzáfűzte: remélhetőleg megtarthatják a huszadik születésnapot is, azután lehetséges, hogy továbbadják a stafétá-

botot. Elmondta: töprengtek azon, mivel ünnepelhetnék meg a 16. évfordulót. Mivel közeledik április 11., a költészet napja, ami egyúttal Horváth Imre költő halálának 17. évfordulója is, úgy döntöttek: a váradai poéta életútjával, művészetével foglalkoznak ez alkalommal a *Vendégségben egy égbeli kávéház asztalánál* című rendezvénysorozatuk keretében. „Horváth Imrét magunk előtt látjuk, ahogy üldögélt egy padon a Körös-parton... Imre bácsival összefonódott Várad” – fogalmazott a művésznő. Említést tett arról is, hogy a másik házigazda, Varga Vilmos miért nem tudott most részt venni a műsorban. A színészpár magyarországi és felvidéki vendégszínházakra készül, s az autószerveziből frissiben kihazozott kocsijuk a próbaúton épp az összejövetel délutánján lerob-

A kukából előhalászott fotót a *Fáklya* egykori munkatársai készítették, néhai Popper Imre vagy Vilidár István

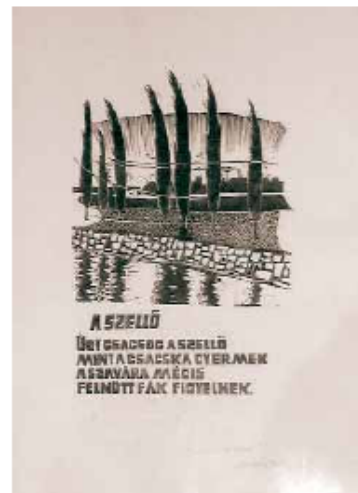
bant. A színművész e malőr miatt nem tudott fellépni pénteken.

Ezután Horváth Imre által írt versek, prózai írások, aforizmak hangzottak el a háziasszony, valamint F. Bathó Ida, F. Márton Erzsébet, Meleg Vilmos színművészek előadásában. A spektakulumot a poétához kötődő személyes emlékek, anekdoták színesítették, varázsolták hangulatosabbá, közvetlenebbé. A nézők a poéta *A szellő* című négy-sorosára ihletődött Szabó Barna-grafikát is megismerhették (a művész Varga Vilmosnak ajándékozta e képet 1964-ben), valamint azt a hetvenes-nyolcvanas évek fordulóján készült portréfotót, amely az egykori Körös-parti *Fáklya-redakció* felszámolása, elköltözése után évekig a Kanonok soron hanyódtott, majd a *Bihari Napló* új tulajdonosai a szemébe hajították, onnan mentette ki az *Erdélyi Napló* akkori főszerkesztője, Dénes László.

A poéta életútjáról Tavaszai Hajnal könyvtáros beszélt. Átfogó előadását érdekes adalékokból, mozaikokból építette föl. Hangsúlyozta: minden közösségnek szüksége van „szent emberekre”, mítoszokra. Ilyen volt a váradiaknak Ady Endre, majd Horváth Imre, a holnapos mítosz továbbvivője. Horváth Imre újságírói karrierje a Körös-parti városban kezdődött. Sikerekben és sikertelenségekben gazdag élete volt. A '70-es, '80-as években a régi polgári világot is megtestesítette. A művészekre teljesen nyitott költő gazdag lelki világgal rendelkező, próbálkozó, kereső ember volt, aki állandóan elbukott, de mindig akadnak olyanok, akik megmentették. Első nagy szerelme Diamandy Viktória váradai költőnő volt. Áldozatos élettársa, könyveinek terjesztője lett. Aradon is éltek egy darabig, próbálták eladni Imre bácsi köteteit. A költő életén mindig átívelt a játék. A szörnyű nyomoron is átívelte a játékosság.

1940-ben Horváth Imre katonai behívót kapott. '41-ben Botoșani-ban volt munkaszolgálatos. Jó félévet lehúzott. Aztán bekerült a debreceni ideggyógyászati klinikára. Ez a momentum nyitotta meg számára ama Sárga Ház kapuját, ami menedéket adott a költőnek az élet nagy viharaiiban. Mindig létezett egy-két barát, aki megtartotta, föl-emelte, továbbvitte az árban Imre bácsit. Fantasztikusan keveredett életében a jó s a rossz, ám Várad megtartotta őt. Életfilozófiája az volt: az élethez kell kötnödni, nem ahhoz, ami utána van.

Szó volt a költő első feleségéről, a szatmári Schneller Irénről,

A szellő ihlette kép

aki mellett sikertelenül próbálkozott családalapítással. És persze Jankovich Margitról, aki hűséges társként egyengette Imre bácsi életútját. Halhatatlanságát is csöndesen építette. Margit néni mindig megkapóan mesélt párjáról.

Horváth Imre hosszabb betegeskedés után 1993. április 11-én hunyt el. Tavaszai Hajnal szorgalmazta, hogy vásárolják fel hagyatékát, hogy megmaradjanak egyben az ereklyék, emléktárgyak. Ám a költő Albin nevű fia nem óhajtotta ezt. A hagyaték töredékére, megmaradt kéziratokra Horváth Anikónak, a költő gondozójának révén sikerült szert tenni. Tempfli József nyugalmazott római katolikus megyéspüspök jóvoltából pedig berendeztek egy emlékszóbat a Kanonok sor 11. szám alatt.

A műsor után a nézőtéren ülő néhány ismerős, barát is megosztotta a résztvevőkkel a Horváth Imrével kapcsolatos emlékeit.

Toth Hajnal

Kiss Török Ildikó, Meleg Vilmos, F. Bathó Ida, Tavaszai Hajnal és F. Márton Erzsébet